

Framløgan á Hotel Føroyum var fyrri innboðin. Løgtingspolitikarar vóru eisini bodnir við, men bert fáir komu. Her práta Dánjal Jákup Meinertsson, formaður í Antares, og Alfred Olsen, formaður í Løgtingsins vinnunevnd um kanningina.

MYNDIR: ÁLVUR HARALDSEN

Í 2012 elvdi arbeiðsmegin uttanlands til avleitt virkseimi í Føroyum, sum gav 200 mió kr. í almennum inntøkum

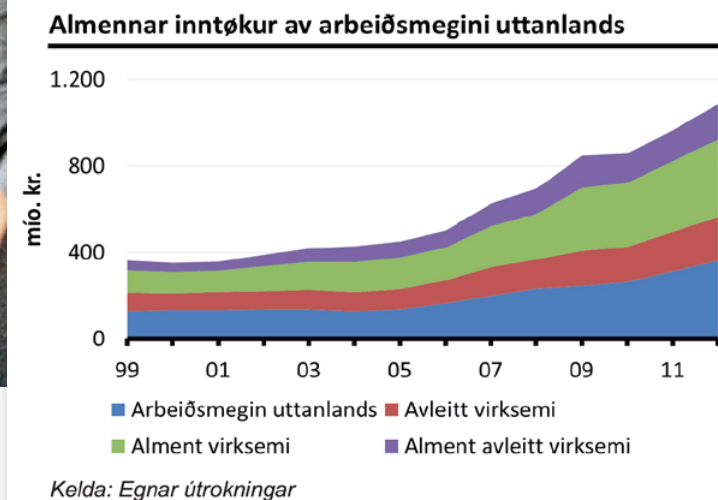
Í kommunum, har lutfalsliga nógvir úti-siglarar og fólk annars við starvi uttanlands búgva. Nú er ein skipan gjørd, har kommunurnar fáa eina afturbering samsvarandi mistu skattainntøkunum.

Men nýggja kanningin vísir enn einaferð, at hóast arbeiðsmegin uttanlands lítið og onki rindar í beinleiðis skatti í Føroyum, so skapar hon eins stórar inntøkur í almennum kassarnar og heimliga arbeiðsmegin. Kanningin byggir á tøl frá 2012, í fyrsta lagi frá Taks, men onki er, sum bendir á, at niðurstøðan hevði verið ein onnur, um nýggjari tøl høvdu verið tøk.

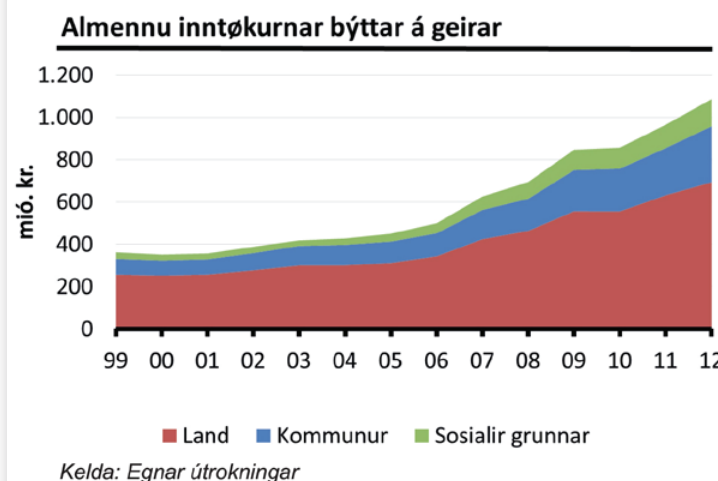
Magni Laksáfoss endar sína kanningarfrágreiðing soleiðis:

»Samanlagt vísir hetta okkum týðiliga, at føroyska arbeiðsmegin uttanlands er ikki nøkur byrða fyri samfelagið, men er ein vinningur fyri bæði samfelagið sum heild og fyri almennum kassarnar.«

Í frágreiðingini eru hópin av útrokningum og grafiskum myndum, ið stuðla undir niðurstøðuna, men her í blaðnum verður bert pláss fyri at endurgeva nakrar fáar.

Samlaðu almennum inntøkurnar, sum stava frá arbeiðsmegini uttanlands umvegis nýtslu og avleiddum virkseimi, eru næstan líka stórar sum samlaðu lønarinntøkurnar hjá hesum fólki. Samlaðu lønarinntøkurnar vóru 1200 milliónir krónur í 2012, og tær hava havt við sær almennar inntøkur á tilsamans 1086 milliónir krónur.

Av tí, at føroyska arbeiðsmegin uttanlands rindar sera lítið í beinleiðis skattum her heima, eru almennum inntøkurnar frá henni í størstan mun nýtslugjöld, serliga mv. Nóg tann størsti parturin av inntøkunum endar tískil í landskassanum, meðan kommunurnar fáa lítið í sín part.

KELDA: MAGNI LAKSÁFOSS, »FØROYSKA ARBEIÐSMEGI UTTANLANDS – EIN FONGUR FYRI SAMFELAGIÐ«

Eyðun Christiansen ávaraði fyrri einum góðum ári síðani politikararnar um, at sosiala kontraktin var í vanda, um kommunurnar, sum missa skattainntøkur, tí borgarar fara uttanlands at arbeiða, ikki fingi endurgjald fyrri missin. Hann fegnast um, at kommunurnar síðani hava fingið eina endurgjaldsskipan, so tær ikki longur eru so hart raktar.

Kommunurnar fáa endurgjald

Fyrri einum góðum ári síðani ávaraði stjórin í Kommunufelagnum móti sosialum mismuni, um kommunurnar ikki fingi endurgjald fyrri vantandi skattainntøkurnar frá fólki, ið arbeiddu og rindaðu skatt uttanlands. Síðani er tann trupulleikin loystur

INGOLF S. OLSEN – PRESS

»Um tann sosiala kontraktin syndrast, fáa vit eina støðu við líkasælu og uttan felags ábyrgdarkenslu. Eitt tað fyrsta tekinið upp á tað plagar at verða, at øvundin fær valdið, fólk fara at skelda sínamilum, og ongin leggur nakað í, um tað verður snýtt í til dømis skatti og við sosialum tænastum. Skatturin verður tá bara sæddur at vera órættvísur og av tí ónda.«

Soleiðis segði Eyðun Christiansen, táverandi aðalskrivari í Kommunusamskipan Føroya, tá vit fyrri einum góðum ári síðani, 4. november 2013, høvdu skattapolitik sum tema í Sosialinum. Síðani eru tey bæði kommunufeløgini, sum tá vóru, løgd saman í Kommunufelagið, har Eyðun Christiansen nú er stjóri.

Hann óttaðist í november 2013, at hin sonevnda sosiala kontraktin var í vanda fyrri at syndrast, um kommunurnar ikki skjótt vóru kompenseraðar fyrri skattamissin, tær vóru fyrri orsaka av nógvu føroyingunum, ið arbeiddu og rindaðu skatt uttanlands.

Tann sosiala kontraktin merkir, at borgararnir í einum samfelag hava kenslu av at liva undir somu skipanum, reglum og lógum, og at borgararnir í hesum samfelag hava nakrar felags skyldur og rættindi.

Misjavni

Orsøkin til, at sosiala kontraktin var í vanda, var, at landsins kommunur vórðu sera ymiskt raktar av skattamissi vegna borgarar, sum leitaðu sær uttanlands at arbeiða. Serliga í teimum smærru kommununum í útjaðaranum vóru lutfalsliga nógvir borgarar, sum arbeiddu ella sigldu uttanlands.

Í sama blað lovaði Jørgen Niclasen, figgjarmálaráðharri tó, at trupulleikin fór at verða loystur, samstundis sum eldraðkið varð flutt út til kommunurnar, og tað er eisini hent – ella í øllum førum er stóðan munandi bøtt.

Nú fáa kommunurnar eina árliga kompensasjon á tilsamans útvíð 120 milliónir krónur, og fyrri ta einstøku kommununa er samsvar millum endurgjaldið og talið av borgarum, sum arbeidda og rinda skatt uttanlands. Tó tekur endurgjaldið stóði í tølunum tvey ár frammanundan. Tað merkir, at afturberingin í ár verður roknað út í mun til, í hvørjum kommunum arbeiðsmegin við arbeiði uttanlands var skrásett at búgva í 2013.

– Afturberingin svarar til, at arbeiðsmegin uttanlands hevði rindað 19,6 prosent í kommunuskatti, so vit eru tíbetur ikki so hart rakt longur, sigur Eyðun Christiansen.

INGOLF@SOSIALURIN.FO